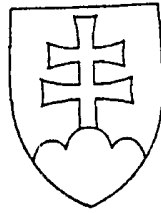

Najvyšší súd

2 Obo 137/2008
2 Obo 138/2008

Slovenskej republiky

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. I. Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **a. s.** Bratislava, zast. Mgr. M. B., M. Bratislava, proti žalovaným v 1 rade: **I. H.** r.č. X. S. Zlaté Moravce a v 2. rade: **I. s. r. o.**, Ž. Zlaté Moravce, obaja zastúpení AK JUDr. R. H. s.r.o. Š. Nitra, o zaplatenie 54 286 031,82 Sk s prísl., na odvolanie žalobcu a žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. mája 2008 č. k. 16 Cb 123/99-356 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. mája 2008 č. k. 16 Cb 123/99-356 **m e n í** tak, že

žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi solidárne sumu 161 331,61 eur (4 860 276 Sk).

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi 1 640 634,53 eur (49 425 756 Sk) s 30 % úrokom z omeškania p.a. z čiastky 1 510 264,39 eur (45 498 225 Sk) od 23. 06. 1999 do zaplatenia.

Voči žalovanému v 2. rade vo zvyšku o zaplatenie 1 640 834,53 eur (49 425 756 Sk) rozsudok **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný v 1. rade je povinný nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového konania 39 993,29 eur i odvolacieho konania v sume 37 225,63 eur na účet právneho zástupcu.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. 08. 2008 č. k. 16 Cb 123/99-378 **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným v 1.a 2. rade trovy konania v sume 1 921 871,50 Sk.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobca sa žalobou zo dňa 28. 06. 1999 domáhal proti pôvodným žalovaným v 1. rade I.pol. s.r.o., Ž., Zlaté Moravce a v 2. rade I. s.r.o., H. Zlaté Moravce zaplata sumy 54 286 031,82 Sk s príslušenstvom titulom plnenia z úverových zmlúv. K zmene účastníkov na strane žalovaných došlo v priebehu konania na návrh žalobcu pripustením ich zmeny súdom. Žalovaný v 2. rade je ručiteľom za splatenie žalovanému v 1. rade poskytnutých úverov v zmysle § 106 ods. 1 Obch. zák., pretože I. H. je jediným spoločníkom vo viacerých obchodných spoločnostiach a aj v obchodných spoločnostiach pôvodne označených ako žalovaní v 1. a 2. rade.

Súd zistil, že medzi žalovaným v 1. rade a právnym predchodcom žalobcu V. a.s. Bratislava došlo k uzavretiu 3 úverových zmlúv, pričom ku dňu podania žaloby predstavoval záväzok žalovaného v 1. rade z týchto nesplatených úverov celkom sumu 54 286 031,32 Sk.

Súd uzavrel, že žalovaný v 1. rade nie je vo veci pasívne legitimovaný, pretože síce ako podnikateľ Zmluvou o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 predal časť svojho podniku žalovanému v 2. rade, avšak bez záväzkov zo sporných úverových zmlúv, prečo následne dňa 01. 10. 1996 uzavreli žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade Dodatok č. 1 k spomenutej zmluve o predaji podniku, v ktorom dohodli prevod práv a povinností zo sporných úverových zmlúv. Podľa názoru súdu žalovaný nemohol tento dodatok k zmluve platne uzavrieť, pretože už nebol podnikateľom, keďže na základe Rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia Obvodného úradu, živnostenské oddelenie, Zlaté Moravce zo dňa 21. 05. 1996, právoplatného dňa 19. 06. 1996 prestal byť podnikateľom.

Vychádzajúc zo svojho záveru, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade nemohli platne uzavrieť Dodatok č. 1 k Zmluve o predaji podniku, posúdil súd tento dodatok ako zmluvu o prevzatí dlhu v zmysle § 531 Obč. zák., čomu podľa neho nasvedčuje aj následná komunikácia účastníkov zmluvy a dospel k názoru, že išlo o zmluvu o prevzatí dlhu a z toho vyvodil, že I. H. nie je vo veci pasívne legitimovaný.

Z uvedených dôvodov súd voči žalovanému v 1. rade žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Voči žalovanému v 2. rade súd žalobu zamietol s odôvodnením jednak, že ust. § 106 ods. 1 Obch. zák. v znení platnom v čase uzatvorenia úverových zmlúv t. j. do 01. 02. 1998

neupravovalo zákonné ručenie jedného spoločníka vo viacerých obchodných spoločnostiach a jednak, že pre rozhodnutie súdu je podstatný stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, čo značí v rozhodovanom prípade, že vychádzal z toho, že žalovaný v l. rade nie je jediným spoločníkom v obchodnej spoločnosti žalovaného v 2. rade a to počnúc od 11. 04. 2000 a preto aj v zmysle aktuálneho právneho stavu nemožno považovať zákonné ručenie žalovaného v 2. rade v zmysle § 106 ods. 1 Obch. zák. za dôvodné.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že ju priznal žalovanému v l. a 2. rade v celkovej sume 1 831 447,50 Sk.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol ho buď zmeniť a rozhodnúť v súlade s návrhom žaloby alebo zrušiť a vec vrátiť súdu l. stupňa na ďalšie konanie. Napadnutému rozhodnutiu vytýka, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.

Považuje právny názor, čo do nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v l. rade neguje konštatovanie súdu, že sporné úverové zmluvy boli uzatvorené platne a že záväzok žalovaného v l. rade z týchto nesplatených úverov predstavoval ku dňu podania žaloby celkom sumu 54 286 031,52 Sk (str. 3 rozsudku).

Nesprávny je aj záver súdu v tom, že neuznal pre svoje rozhodnutie za záväzný rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 18 Cb 29/00-39, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. 10. 2000 a posudzoval opätovne otázku platnosti a zániku právneho vzťahu medzi žalovaným v l. rade a spoločnosťou I. zo Zmluvy o predaji podniku v znení jej Dodatku č. 1 ako prejudiciálnu otázku.

V súvislosti s odlišným názorom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre vo veci právoplatne rozhodnutej pod č. k. 18 Cb 29/00-39 a rozhodovanou vecou pod sp. zn. 16 Cb 123/99 poukazuje na odlišujúce sa vyjadrenia žalovaného v l. rade a jeho právneho zástupcu a navrhol konajúcemu súdu oboznámiť sa aj s tvrdeniami I. H. v konaní sp. zn. 18 Cb 29/00. V konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb 29/00, v ktorom bol I. H. žalobcom tento tvrdil, že dňa 11. 11. 1996 uzatvoril so spoločnosťou I.r.o. Dodatok č. 1 k Zmluve o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 a domáhal sa určenia zániku Zmluvy o predaji podniku a jej Dodatku dňom odstúpenia od zmluvy a jej dodatku pre nezaplatenie kúpnej ceny. V konaní sp. zn. 16 Cb 123/99 však p. I. H. tvrdí, že v čase uzatvárania Dodatku č. 1 nebol podnikateľom a preto ho nemohol platne uzavrieť.

O záväznosti rozsudku č. k. 18 Cb 29/00-39 aj v rozhodovanej veci poukazuje aj na zneistenie svojej právnej istoty, keď vychádzajúc z právoplatnosti rozsudku č. k. 18 Cb 29/00-

39 navrhol v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. zmenu účastníka konania na strane žalovaného v I. rade tak, aby pôvodný žalovaný v I. rade I.r.o. z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil I. H. a súd I. stupňa, ktorý má z ust. § 92 ods. 3 O.s.p. povinnosť zistiť preukázanie toho, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2 tým, že navrhovanú zmenu účastníka pripustil a pripustenie odôvodnil tým, že vzhľadom na skutočnosť, že Zmluva o predaji podniku a Dodatok č. 1 k nej podľa uvedeného rozsudku (pozn. sp. zn. 18 Cb 29/00-39) Krajského súdu zanikli ku dňu odstúpenia I. H. od predmetnej zmluvy peňažné záväzky z titulu úverových zmlúv zo dňa 28. 04. 1995, 31. 03. 1994 a 02. 06. 1993 prešli zo žalovaného v I. rade (pozn. I., spol. s r .o.) na fyzickú osobu I. H., S. Zlaté Moravce.

Z hľadiska právnej istoty účastníkov konania nie je prípustné, aby ten istý súd v jednom právoplatnom rozhodnutí (uznesení sp. zn. 16 Cb 123/99-269) rozhodol, že nastala skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná a pripustil zmenu účastníka konania a neskôr toto svoje rozhodnutie a právny názor v ňom vyslovený absolútne negoval (sp. zn. 16 Cb123/99-356).

Odvolať pre prípad, že by sa odvolací súd nestotožnil s jeho názorom o záväznosti rozsudku č. k. 18 Cb 29/00-39 v otázke platnosti a zániku Zmluvy o predaji podniku v znení jej Dodatku č. 1 vo vzťahu medzi žalovaným v I. rade a spoločnosťou I.r.o. poukazuje na ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. zák. podľa ktorého sa touto (teda tretou) časťou zákona upravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti, čo podľa neho značí, že citované ustanovenie definuje zmluvu o predaji podniku ako tzv. absolútny obchodnoprávny vzťah, takže súd I. stupňa nesprávne vec právne posúdil.

Aj po zrušení podnikateľského oprávnenia žalovaného v I. rade podnik, ktorý mu doteraz slúžil na podnikanie nestratil svoj charakter veci hromadnej, ktorá má vzhľadom na svoju povahu slúžiť na prevádzkovanie podniku a preto mohol byť predmetom prevodu na základe Zmluvy o predaji podniku podľa § 476 Obchodného zákonníka.

Tento svoj názor odvolateľ vyvodzuje a opiera o komentár spracovaný doc. Patakyovou a kol. a publikovaný v r. 2006.

Pre prípad, že by sa odvolací súd čo do platnosti Dodatku č. 1 zo dňa 11. 11. 1996 mal odlišný názor v porovnaní s názorom odvolateľa uviedol, že podľa čl. II. Zmluvy o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 uzatvorenej medzi žalovaným v I. rade ako predávajúcim a spoločnosťou I.r.o. ako kupujúcim boli predmetom prevodu okrem pasív uvedených v súvahách k 05. 02. 1993 aj „všetky ďalšie pasíva, ktoré môžu vzniknúť z prevzatých zmlúv,

vrátane zmlúv pracovnoprávných, ktoré majú alebo budú mať vzťah na predávaný podnik, podľa predmetu podnikania predávajúcich“.

Poukázal aj na skutočnosť, že ku dňu účinnosti predmetnej Zmluvy o predaji podniku t. j. ku dňu 31. 07. 1993 už vo vzťahu k predávanému podniku existoval záväzok I. H. ako predávajúceho (žalovaného v 1. rade) z Úverovej zmluvy č. I/S-8/1993 zo dňa 02. 06. 1993 a teda tento prešiel v súlade s článkom II bod 3 Zmluvy o predaji podniku na kupujúceho I., s.r.o. a neskôr dňom účinnosti odstúpenia I. H. od predmetnej Zmluvy o predaji podniku prešiel späť na žalovaného v 1. rade.

V konaní nebola sporná výška nesplateného záväzku z Úverovej zmluvy č. I/S-8/1993 zo dňa 02. 06. 1993, túto nespochybnil ani konajúci súd a ani žalovaní v 1. a 2. rade a výška nesplateného záväzku z Úverovej zmluvy č. I/S-8/1993 predstavovala ku dňu 22. 06. 1999 sumu vo výške 5 527 990,24 Sk.

Pokiaľ ide o ručiteľský záväzok žalovaného v 2. rade odvolateľ popiera správnosť názoru súdu I. stupňa, že pre rozhodnutie veci je záväzný stav ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, to značí stav, kedy už žalovaný v 1. rade nie je jediným spoločníkom žalovaného v 2. rade, takže zákonné ručenie vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nie je dôvodné. Akceptovaním právneho názoru prvostupňového súdu by zákonné ustanovenie § 106 Obch. zák. v znení zákona č. 11/1998 Z. z. stratilo akýkoľvek zmysel, pretože ručiteľ by sa „zbavil“ svojho zákonného ručiteľského záväzku kedykoľvek vstupom ďalšieho spoločníka do obchodnej spoločnosti, čo je z hľadiska právnej istoty účastníkov súkromnoprávných vzťahov neprijateľné.

Ak v čase podania žalobného návrhu bol žalovaný v 2. rade jednoosobovou obchodnou spoločnosťou a teda existoval zákonný ručiteľský záväzok žalovaného v 2. rade v zmysle § 106 Obch. zák. v znení zákona č. 11/1998 Z. z. za záväzky spoločnosti I.r.o. a tento si žalobca riadne voči žalovanému v 2. rade ako zákonnému ručiteľovi uplatnil žalobným návrhom, nemôže byť neskoršia zmena tohto stavu a vstup ďalšieho spoločníka do obchodnej spoločnosti – žalovaného v 2. rade dôvodom pre zamietnutie žalobného návrhu pre nesplnenie podmienok zákonného ručenia podľa § 106 Obch. zák. v znení zákona č. 11/1998 Z.z.

V odvolaní sa čo do náhrady trov konania upozorňuje odvolateľ predovšetkým na skutočnosť, že súd jedným výrokom zaviazal žalobcu zaplatiť náhradu trov konania obom žalovaným, pričom jednoznačne ide o oddelený záväzok a prvostupňový súd mal rozhodnúť o náhrade trov konania vo vzťahu ku každému žalovanému osobitným výrokom a tiež, že

zaviazal zaplatiť žalobcu náhradu trov konania žalovaným v l. a 2. rade vo výške 1 921 871,50 Sk, pričom v odôvodnení vyčísľuje celkovú sumu trov konania žalovaných len sumou 1 831 447,50 Sk. Odvolateľ ďalej uvádza úkony právnej služby kedy súd priznal náhradu neopodstatnene a požiadal tiež odvolací súd, aby náhradu trov konania žalovanému v 2. rade posúdil podľa § 150 O.s.p. pretože zmena okruhu v počte spoločníkov žalovaného v 2. rade je objektívnou skutočnosťou, ktorá nastala v priebehu konania a ktorú nemal možnosť svojím konaním ovplyvniť.

Proti výroku o náhrade trov konania sa odvolali žalovaný v l. a 2. rade, pretože súd l. stupňa v napadnutom rozsudku im nepriznal náhradu trov konania v sume 1 000 000,-Sk, ktorá predstavuje súdny poplatok vo výške 500 000,-Sk za podaný odpor proti platobnému rozkazu podaný žalovaným v l. rade a v 2. rade a navrhli ho zmeniť tak, že celková suma priznanej náhrady trov bude 2 921 871,50 Sk. Súčasne požiadali o priznanie náhrady trov odvolacieho konania v sume 28 382,50 Sk.

Žalovaný v l. a 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť a pokiaľ ide o odvolanie proti výroku o náhrade trov konania rozhodnúť v súlade s ich odvolaním zo dňa 28. 07. 2008.

Uviedli, že zo Zmluvy o predaji podniku je zrejmé, že predmetom tejto zmluvy bol len predaj špecifických predmetov, pohľadávok a záväzkov a neboli v nej zahrnuté záväzky fyzickej osoby I. H. v súvislosti s úverovými zmluvami, ktorých zaplatenie je predmetom tohto konania. Dôležitou skutočnosťou je však to, že I. H. nemohol platne uzavrieť Dodatok č. 1 k cit. Zmluve o predaji podniku. Preto nebola obligačným dlžníkom veriteľa V. a. s. spoločnosť I.r.o. ale za podmienky platného vzniku záväzku z predmetnej úverovej zmluvy bol by ním I. H. a to i v deň kedy veriteľ – V. a.s. podal v predmetnej veci na Krajský súd v Nitre návrh na začatie konania. Uvedená skutočnosť má okrem iného za následok, že podanie návrhu na začatie konania vo veci 16 Cb 123/99 nespôsobil pretrhnutie plynutia premlčacej lehoty voči I. H.

Keďže žalobný návrh bol voči I. H. na príslušný súd podaný až 26. 04. 2005 sú všetky nároky navrhovateľa uplatnené v konaní na KS Nitra pod sp.zn. 16Cb123/99 voči nemu premlčané a týmto z opatrnosti opätovne vznášajú námietku premlčania voči všetkým nárokom žalobcu uplatneným v cit. konaní KS Nitra pod sp. zn. 16 Cb 123/00 voči žalovaným v l. a 2. rade.

Namietajú tiež, že žalobca nepreukázal jednoznačne listinnými dôkazmi existenciu dlhu, ktorého zaplatenia sa žalobou domáha. Popierajú, že by KS Nitra pod sp. zn.18 Cb

29/00 riešil a rozhodol otázku platnosti Zmluvy o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 a jej Dodatku č. 1, navyše v čase rozhodovania súdu v tejto veci súd nevedel o zániku živnostenského oprávnenia I. H. dňom 19. 06. 1996, vo veci sp. zn. 18 Cb 29/00 išlo len o otázku, či došlo k právnemu úkonu odstúpenia od zmluvy a následkom toho k jej zániku. Rozhodujúcemu súdu nič nebránilo, aby sa zaoberal aj Dodatkom č. 1 k Zmluve o predaji podniku a následne ustálil, že ho nemožno považovať za platný dodatok k takej zmluve, ako je Zmluva a predaji podniku.

Nesúhlasili so žalobcovou námietkou o jeho zneistení, keď súd v právoplatnom uznesení rozhodol o pripustení zámény účastníkov a tým aj o tom, že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností o ktorých sa koná a neskôr toto svoje rozhodnutie v rozsudku absolútne negoval a upozorňujú na rozličnosť konania o pripustení zmeny účastníka a v rozhodovaní vo veci samej.

Nesúhlasia ani s tvrdením odvolateľa, podľa ktorého žalovaný v I. rade aj po zrušení podnikateľského oprávnenia platne uzatvoril Dodatok č. 1 k Zmluve o predaji podniku a to preto, lebo podnik ako taký neexistoval. Názor o neexistencii podniku vyvodzujú z ust. § 5 a § 2 ods. 1 a 2 Obch. zák., zo skutočnosti, že I. H. prestal byť podnikateľom zánikom svojho živnostenského oprávnenia dňom 19. 06. 1996, z čoho následne vyplýva, že žiadna z vecí, práv a iných majetkových hodnôt, ktoré mali byť predmetom Dodatku č. 1 k Zmluve o predaji podniku nepatrila podnikateľovi.

Neakceptovali ani tvrdenie odvolateľa o prechode záväzku z úverovej zmluvy zo dňa 02. 06. 1993 na základe čl. II bod 3 Zmluvy o predaji podniku na spoločnosť I.r.o. a namietajú, že táto úverová zmluva nebola Zmluvou o predaji podniku prevzatá. Nemajú oporu v zákone ani tvrdenia odvolania týkajúce sa ručenia žalovaným v 2. rade.

Uvádzajú, že v čase uzavretia úverovej zmluvy I/K-20/95 a ani v čase podpísania ručiteľskej listiny č. R12-I/K-20/95 ust. § 106 Obch. zák. neupravovalo zákonné ručenie jediného spoločníka vo viacerých obchodných spoločnostiach. V súčasnej dobe nie je jedna a tá istá osoba spoločníkom v oboch spoločnostiach, t.j. v spoločnosti I., s.r.o, a I.r.o., čím nie je splnená podmienka uvedená v § 106 ods. 1 veta druhá Obch. zák. účinného do 31. 12. 2001.

Z druhej vety ust. § 106 ods. 1 obch. zák. v znení účinnom do 31. 12. 2001 je zrejmé, že podmienkou existencie vzájomného zákonného ručenia spoločností s ručením obmedzeným je identita okruhu spoločníkov týchto spoločností. Z formulácie cit. ustanovenia jasne vyplýva, že toto zákonné ručenie trvá, pokiaľ je daná identita okruhu spoločníkov týchto

spoločnosť. Uvedená podmienka nemusí byť splnená v čase vzniku záväzku niektorej z týchto spoločností, avšak takéto ručenie zaniká, akonáhle je identita okruhu spoločníkov narušená, čo značí podľa ich názoru, že je v danom prípade zrejmé, že zákonné ručenie žalovaného v 2. rade za záväzok spoločnosti I.r.o. zaniklo momentom rozšírenia okruhu spoločníkov žalovaného o spoločníka M. K. a preto práve z dôvodu nedostatku splnenia podmienky spočívajúcej v identite okruhu spoločníkov spoločnosti I. s.r.o. a spoločnosti I.r.o. nie je možné zaviazat' žalovaného v 2. rade k zaplateniu žalovanej čiastky. Z hľadiska posúdenia dôvodnosti návrhom uplatneného nároku je totiž rozhodujúce, či uvedená podmienka je v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku splnená, pretože podľa § 154 ods. 1 O.s.p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Čo do žiadosti odvolateľa aplikovať na rozhodnutie o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanému v 2. rade ust. § 150 O.s.p. namietali, že nie sú na to dané podmienky pretože žalobcovi nič nebránilo v tom, aby po 11. 04. 2000, kedy I. H. prestal byť jediným spoločníkom spoločnosti, zbral žalobu voči žalovanému v 2. rade späť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods.2, OSP), na pojednávaní prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods.1, § 214 ods. 1 OSP), a dospel k skutkovému aj právnomu záveru, že odvolanie je právne dôvodné. Napadnutý rozsudok preto zmenil, pretože neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie ani zrušenie (§ 220 OSP).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že základný význam pre zamietavé rozhodnutie súdu mal pokiaľ ide o žalovaného v l. rade jeho záver, že nemohol platne, po zrušení jeho živnostenského oprávnenia (19. 06. 1996) uzavrieť Dodatok č. 1 zo dňa 01. 10. 1996 resp. 11. 11. 1996 k Zmluve o predaji podniku zo dňa 31. 01. 1993 a následne od neho v spojení s odstúpením od Zmluvy o predaji podniku aj oznámením listom zo dňa 19. 05. 2000 spol. I.r.o., platne odstúpiť.

Prvostupňový súd pri posudzovaní založených právnych vzťahov neprihliadal na zákonnú úpravu, na ktorú prihliadať mal. Toto pochybenie vyplývalo z toho, že sa bližšie nezaoberala tým, že tak úverová zmluva, ako aj zmluva o predaji podniku upravuje Obchodný zákonník a v oboch prípadoch ide o absolútny obchod, čo vyplýva z ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d/ a v spojení s § 263 ods. 1, 2 nejaká zmluvná voľnosť zmluvných strán je značne obmedzená a v niektorých otázkach vylúčená. Platí to aj o tých vzťahoch, ktoré nie sú osobitne upravené a posudzujú sa v rámci úpravy obchodných vzťahov podľa Občianskeho zákonníka (§ 1 ods. 2 Obch. zák.). Tak isto nie je podmienkou, aby účastník obchodného

vzťahu bol podnikateľom (§ 2 ods. 1 Obch. zák.), pretože právny vzťah pri jeho zatriedení sa posudzuje vecne, čo vyplýva z § 4 Obch. zák. Tak úverovú zmluvu ako aj zmluvu o predaji podniku upravuje Obchodný zákonník.

Pre riešenie tohto sporu bola základom úverová zmluva a z nej treba vychádzať. Upravovala vzťah medzi veriteľom a dlžníkom. Nejaké úpravy, ktoré vykonal dlžník bez súčinnosti veriteľa na veriteľsko-dlžnícky vzťah nemali vplyv, ak veriteľ nebol účastníkom takých úprav a s nimi nevyslovil súhlas. Ani zmluva o predaji podniku, kde na prechod záväzkov nie je potrebný súhlas veriteľa (aj keď záväzky – ich presný popis - sú súčasťou zmluvy o predaji), nezbavujú dlžníka, ako predávajúceho jeho záväzku, ale naďalej zodpovedá zaň z titulu zákonného ručenia (§ 477 Obch. zákonníka). Z toho dôvodu aj námietka premlčania nároku zo strany žalovaného nemá nijakú právnu oporu.

Vychádzajúc z toho nie je rozhodujúce, či žalovaný mal alebo nemal živnostenské oprávnenie, či mu bolo zrušené vedenie polemiky o tom, či mohol alebo nemohol platne uzavrieť Dodatok 1 k zmluve o predaji podniku je pre posúdenie veci v danom prípade nepodstatné. Prvostupňový súd sa nevyporiadal dostatočne ani s otázkou odstúpenia od zmluvy žalovaným, ako predávajúcim ak to nie je dohodnuté v zmluve, ktorej sa to týka. Ani len neuviedol ustanovenie, na ktorom tento nárok, túto možnosť zakladá. Zmluva je dobrovoľný dvojstranný právny úkon, ale keď dôjde k jej platnému uzatvoreniu, je jej účastník viazaný povinnosťou jej ustanovenia dodržiavať (pacta sunt servanda) a nemôže ju meniť alebo od nej odstúpiť. Ani jej neplatnosť, ktorú sám vedome spôsobil nemôže úspešne namietat, pretože mu v tom bránia procesné dôvody a to nedostatok naliehavého právneho záujmu (§ 80 písm. c/ OSP). Jeho vôľa bola prejavená pri prejavení právneho úkonu a nemôže ju podľa svojvôle meniť.

Nie je celkom jasné posudzovanie záväznosti skutkových zistení v konaní sp. zn. 18 Cb 29/00. Zákon (§ 159 ods. 2 OSP, veta pred bodkočiarkou) stanoví, že „výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány“. Medzi takéto orgány patrí aj súd. Zákon hovorí o výroku rozsudku a nie o skutkovom hodnotení (dôvodoch). Je pravdou, že sa dotýka aj tohto spor (za tým účelom bol aj vedený), ale aj pokiaľ by vedený nebol na tejto veci nič nemení.

O tom, že tento názor zastával aj p. H., svedčí skutočnosť, že podal na Krajský súd v Nitre návrh na určenie neplatnosti, Zmluvy a Dodatku, resp. Zmluvy v znení dodatku z dôvodu odstúpenia od zmluvy v znení dodatku a následné kladné rozhodnutie tohto súdu. Žalovaný (H.) ako fyzická osoba je v spore pasívne legitimovaný.

Právny predchodca žalobcu si uplatnil nárok voči právnemu predchodcovi žalovaného v I. rade žalobou došlou súdu dňa 28. 06. 1999.

Pokiaľ sa týka žalovaného v 2. rade, žalobca obmedzil pôvodne uplatnený nárok voči žalovanému v 2. rade z titulu zákonného ručiteľského záväzku žalovaného v 2. rade podľa § 106 Obch. zák. v znení zák. č. 11/98 Z.Z. za záväzný. I.r.o. v priebehu konania po preukázaní zániku Zmluvy o predaji podniku o jej Dodatku č. 1 a s tým súvisiacou zmenou vo výške záväzku spoločnosti I.r.o. na sumu 4 860 276,05 Sk zodpovedajúce záväzku spoločnosti I.r.o. vyplývajúcej z ručiteľskej listiny č. R 12 – I/K-20/95, ktorou I.r.o. prevzala ručiteľský záväzok za plnenie dlžníka z úverovej zmluvy č. I/K-20/95 až do výšky 4 860 276, 05 Sk.

Ručiteľský záväzok žalovaného v 2. rade striktne danú situáciu upravuje ustanovenie § 311 ods. 2 Obch. zák. podľa ktorého ručenie nezaniká, ak záväzok zanikol pre nemožnosť plnenia dlžníka a záväzok je splniteľný ručiteľom alebo pre zánik právnickej osoby, ktorá je dlžníkom.

Na tomto základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zmenil tak, že ho zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 4 860 276 Sk solidárne so žalovaným v I. rade a vo zvyšku, t.j. čo do zaplatenia sumy 49 425 756 Sk zamietajúcu časť rozsudku potvrdil.

Odvolací súd nepovažuje za správny právny názor právneho zástupcu žalovaných, že podľa § 106 Obch. zák. platného v znení 11/98 Z. z., vstupom do spoločnosti ďalšieho spoločníka p. M. K. ručiteľ sa zbavil svojho ručiteľského záväzku. Pristúpenie ďalšieho spoločníka alebo spoločníkov do spoločnosti nič nemení na zákonom ručení pôvodného predávajúceho podniku, naopak rozširuje okruh zodpovedných, čo treba považovať za správne v rámci ochrany veriteľa.

U žalovaného v I. rade odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa zmenil tak, že ho zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 49 425 756 Sk s 30 % úrokom z omeškania od 23. 06. 1999 zo sumy 45 498 225 Sk do zaplatenia, pričom suma 49 425 756,-Sk s obnosom 4 860 276,-Sk, ktorý je žalovaný v I. rade povinný zaplatiť žalobcovi so žalovaným v 2. rade solidárne, tvorí spolu žalobou uplatnenú čiastku 54 286 031 ,82 Sk.

Za nepodstatnú námietku vznesenú žalovanými vo vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu, že žalobca nepreukázal jednoznačne existenciu dlhu, nešpecifikoval ním uplatnenú pohľadávku, nepreukázal, že by boli akékoľvek finančné prostriedky žalovanému v I. rade poskytnuté, odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalovaní v priebehu I. stupňového konania

túto skutočnosť nenamietali, skutočnosť, že úver bol poskytnutý a vyplatený nepopierali ani netvrdili, že úver splatili, žalovaní dokonca uznali záväzok žalobcovi.

Žalobca sa odvolal aj proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 05. 08. 2008 č. k. 16 Cb 123/99-378, ktorým mu tento vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 1 000 000,-Sk. Námietka žalobcu, že súd nesprávne vyrubil súdny poplatok, pretože nezohľadnil prechodné ustanovenia obsiahnuté v §§ 17a až 18a zák. č. 511/2007 Z. z. neobstojí. Zakladá sa na tom, že výslovné ustanovenie, ktoré by podriaďovalo odvolanie podané po účinnosti noviel v už začatých konaniach; režimu spoplatnenia podľa novej právnej úpravy chýba a preto mal byť za podané odvolanie vyrubený poplatok podľa úpravy platnej v čase podania návrhu na začatie konania.

Tento výklad ust. § 17a až § 18a zák. č. 511/2007 Z. z. nie je správny.

Citované ustanovenia výslovne uvádzajú na svojom začiatku “z úkonov navrhnutých alebo“, čo v spojení s § 5 ods. 1 zák. č. 91/1991 Zb. v znení neskorších predpisov treba vykladať tak, že keďže poplatková povinnosť za podané odvolanie teda navrhnutie preskúmania rozsudku súdu 1. stupňa vznikla jeho podaním, pre výšku súdneho poplatku určujúcim je čas podania odvolania zo dňa 25. 08. 2008. Z tohto dátumu je zrejmé, že bolo podané už za účinnosti zák. č. 511/2007 Z. z. a napadnuté uznesenie súdu 1. stupňa je teda správne.

Úspešnému žalobcovi vzniklo v zmysle § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Trovy prvostupňového konania si žalobca vyúčtoval sumou za súdny poplatok 16 596,96 eur a trovy právneho zastúpenia 27 961,70 eur. Odvolací súd mu nepriznal vyúčtovanú DPH a náhradu za stratu času, čiže spolu náhrada trov predstavuje 39 993,29 eur. Ďalej odvolací súd mu priznal náhradu trov odvolacieho konania a to súdny poplatok za odvolanie 33 193,92 eur, náhrada trov za právnu pomoc 4 024,76 eur (účasť na pojednávaní 14. 01. 2009) + 6,95 eur režijný paušál spolu 37 225,63 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 14. januára 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.